

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044) 251-62-62, (044) 251-62-66

E-mail: sl.dilovod@amcu.gov.ua, сайт: amcu.gov.ua, код згідно ЄДРПОУ 00032767

№ _____

На № _____

від _____

Народним депутатам України

Ігорю МАРЧУКУ

Олександрю КОРНІЄНКУ

Щодо законопроекту № 13352

Шановні Ігорю Петровичу та Олександрє Сергійовичу!

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши лист Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу від 08.07.2025 № 04-20/03-2025/157072 (вх. Комітету № 1-01/356 від 08.07.2025) стосовно надання експертного висновку (позиції) щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» (реєстраційний № 13352 від 09.06.2025) (далі – проект Закону) та надсилання відповідного експертного висновку (позиції) Комітету авторам проекту Закону й опрацювавши проект Закону, повідомляє.

Відповідно до преамбули Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» цей Закон визначає організаційні, правові та фінансові засади державної підтримки інвестиційних проектів з метою створення сприятливих умов для залучення в Україну значних інвестицій (внутрішніх і зовнішніх), створення нових робочих місць, стимулювання економічного розвитку регіонів та зростання конкурентоспроможності економіки України.

Частиною першою статті 3 Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» передбачено, що державна підтримка інвестиційних проектів із значними інвестиціями може надаватися інвестору із значними інвестиціями у таких формах:

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат:

3FAA9288358EC003040000002B6B3700FAAFC100

Підписувач: Кириленко Павло Олександрович

Дійсний з: 13.09.2023 0:00:00 по 12.09.2025 23:59:59

Антимонопольний комітет України

№ 500-08/01-7817є від 17.07.2025

звільнення від сплати окремих податків та зборів відповідно до Податкового кодексу України;

звільнення від оподаткування ввізним митом нового устаткування (обладнання) та комплектуючих виробів до нього, що ввозяться виключно для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями на виконання спеціального інвестиційного договору, відповідно до Митного кодексу України;

забезпечення переважного права землекористування земельною ділянкою державної або комунальної власності для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями – надання земельної ділянки державної або комунальної власності у користування (оренду) для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями на умовах, визначених з урахуванням зобов'язань, передбачених спеціальним інвестиційним договором, та з переважним правом інвестора із значними інвестиціями придбання такої земельної ділянки у власність після спливу строку дії спеціального інвестиційного договору (крім випадків його дострокового припинення), якщо таке право передбачено спеціальним інвестиційним договором;

забезпечення за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів та з інших джерел, не заборонених законом, будівництва об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури (автомобільних шляхів, ліній зв'язку, засобів тепло-, газо-, водо- та електропостачання, інженерних комунікацій тощо) або компенсація за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів та з інших джерел, не заборонених законом, вартості збудованих заявником або інвестором із значними інвестиціями об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури (автомобільних шляхів, ліній зв'язку, засобів тепло-, газо-, водо- та електропостачання, інженерних комунікацій тощо), необхідних для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями. Порядок надання компенсації вартості збудованих заявником або інвестором із значними інвестиціями об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури встановлюється Кабінетом Міністрів України;

компенсація витрат на підключення та приєднання до інженерно-транспортних мереж, необхідних для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

звільнення від відшкодування втрат лісгосподарського виробництва інвестора із значними інвестиціями для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями відповідно до Земельного кодексу України.

Водночас частиною третьою статті 2 Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» передбачено, що на відносини, що виникають у зв'язку з наданням державної підтримки інвестиційним проектам із значними інвестиціями, укладенням, виконанням і припиненням дії спеціальних інвестиційних договорів, не

поширюється, зокрема, дія Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон).

Закон прийнято на виконання міжнародних зобов'язань України, зокрема, за Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

Статтею 4 Закону передбачено, що державна допомога полягає у передачі ресурсів держави чи місцевих ресурсів окремим суб'єктам господарювання, а також у втратах доходів відповідних бюджетів. Зазначена стаття містить невичерпний перелік форм, у яких може реалізовуватися державна допомога.

Згідно зі статтею 3 Закону дія цього Закону поширюється на будь-яку підтримку суб'єктів господарювання надавачами державної допомоги за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів для виробництва товарів або провадження окремих видів господарської діяльності, крім випадків, передбачених частиною другою цієї статті.

При цьому частина друга статті 3 Закону не містить положень, відповідно до яких дія Закону не поширюється на підтримку, яка надається за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів у рамках реалізації інвестиційних проєктів із значними інвестиціями.

Варто зазначити, що підписанням Угоди про асоціацію Україна взяла на себе зобов'язання згідно зі статтею 264 зазначеної Угоди застосовувати правила функціонування державної допомоги, визначені статтями 262, 263 (3) або 263 (4) цієї Угоди, з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

У той же час статтею 262 (1) Угоди про асоціацію встановлено, що будь-яка допомога, надана Україною або країнами-членами Європейського Союзу з використанням державних ресурсів, що спотворює або загрожує спотворити конкуренцію шляхом надання переваг окремим підприємствам або виробництву окремих товарів, є несумісною з належним функціонуванням цієї Угоди в тій мірі, в якій вона може впливати на торгівлю між Сторонами.

Статтею 262 (2) (3) Угоди про асоціацію визначено, яка допомога вважатиметься сумісною з належним функціонуванням цієї Угоди та яка допомога може вважатися сумісною з належним виконанням цієї Угоди.

Отже, підтримка за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, яка надається суб'єктам господарювання в рамках реалізації інвестиційних проєктів із значними інвестиціями, містить ознаки державної допомоги відповідно до Закону та Угоди про асоціацію.

При цьому визначення належності до державної допомоги заходів із підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, оцінювання допустимості державної допомоги для конкуренції Комітет як Уповноважений орган з питань державної допомоги здійснює відповідно до Закону за результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу або справи про державну допомогу за результатами, зокрема, розгляду інформації, наданої в повідомленні, а також на підставі ґрунтовного аналізу іншої інформації та матеріалів, наявних у Комітеті.

У 2021 році Міністерство економіки України подало до Комітету через Портал державної допомоги повідомлення про нову програму державної допомоги від 29.09.2021 № 1604-ПДД/2, яка надається, зокрема, на підставі Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні» інвесторам із значними інвестиціями у формі податкових стимулів та забезпечення за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів та з інших джерел, не заборонених законом, будівництва об'єктів суміжної інфраструктури.

За результатами розгляду зазначеного вище повідомлення Комітет 02.12.2021 розпочав розгляд справи № 500-26.15/54-21-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції відповідно до частини першої статті 11 Закону.

Проте, у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану, відповідно до пункту 6 розпорядження Комітету від 03.03.2022 № 1-рп зупинено, зокрема, розгляд справ про державну допомогу, рішення щодо яких не були прийняті станом на 25.02.2022, до припинення чи скасування воєнного стану.

Відповідно до пункту 5² розділу 9 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону (згідно із Законом України від 15.03.2022 № 2134-IX, в редакції Закону України від 01.04.2022 № 2175-IX; доповнений Законом України від 21.05.2024 № 3720-IX, враховуючи Закон України від 08.10.2024 № 3994-IX) під час дії воєнного стану норми статей 6, 7, 9–16 цього Закону та інші норми законодавства, що впливають із зазначених статей цього Закону, не застосовуються.

Державна допомога, що надається під час дії воєнного стану, є допустимою.

Надавачі державної допомоги звільняються від обов'язку:

повідомлення про нову державну допомогу та про пропозиції щодо внесення змін до умов чинної державної допомоги, якщо така державна допомога надається під час дії воєнного стану та протягом одного року після його припинення або скасування;

подання інформації про чинну державну допомогу, надану під час дії воєнного стану та протягом одного року після його припинення або скасування.

Виключення, передбачені цим пунктом, не застосовуються до надання державної допомоги через Фонд розвитку підприємництва. Положення цього Закону застосовуються до такої державної допомоги у повному обсязі.

Враховуючи наведене, положення частини третьої статті 2 Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» стосовно того, що на відносини, що виникають у зв'язку з наданням державної підтримки інвестиційним проектам із значними інвестиціями, укладенням, виконанням і припиненням дії спеціальних інвестиційних договорів, не поширюється, зокрема, дія Закону, не узгоджується з міжнародним зобов'язанням України за Угодою про асоціацію та положеннями Закону.

У зв'язку із цим пропонуємо доповнити проєкт Закону положеннями, що виключають у частині третій статті 2 Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» слова «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

З повагою

Голова Комітету

Павло КИРИЛЕНКО